

MARIAN LEWTAK

ur. 1928; Stara Wieś

Miejsce i czas wydarzeń	Końskowola, dwudziestolecie międzywojenne
Słowa kluczowe	Stara Wieś, Końskowola, dwudziestolecie międzywojenne, Żydzi, stosunki polsko-żydowskie, kaflarnia, sklepy żydowskie, handel

Żydzi w Starej Wsi i Końskowoli

Dokuczało się tu Żydom ciągle. Żydzi chodzili po wsi, skupowali mleko w bańki, czasem śledzia przyniósł do domu – Żyd wszystko przynosił do domu i niektórzy brali od nich te różne towary, a za to dawali im coś z pola, bo Żydzi nie chcieli pieniędzy: „Ni, ja nie chcę pieniędzy, ja przyjdę, daj marchewkę, daj cebulkę, pietruszkę, daj tam jeszcze co”.

W sadach wszystkie owoce rosły u gospodarza: sapieżanki, gruszki i wszystko to było kupowane przez Żydów. Żyd zrobił taką budę na sadku i pilnował tam dzień i noc. To było wszystko przez Żydów opanowane.

Żydzi robili wszystko. Była spółdzielnia taśmiarska i oni ją prowadzili. Robili linki do okrętów i inne taśmy, potem to wszystko szło nad morze, na okręty. To było całe przedsiębiorstwo. Była jeszcze kaflarnia przy posterunku po lewej stronie, jej właścicielem był Buci, Żyd. Wielu Polaków w tej kaflarni pracowało. Nawet ja jeździłem z ojcem wozami do Dębłina na lotnisko i do samolotu ładowaliśmy kafle przed wojną, wozili to zagranicę.

Wszystkie sklepy były żydowskie i wszystkie towary można było u nich kupić: żelastwa, jakie tylko do rolnictwa były potrzebne, rowery, węgiel, kafle – miałem piec z tej kaflarni, stoi do dziś, nie przeszkadza. A jak Niemcy weszli, przez tydzień codziennie kilkoma samochodami wywozili materiały z kaflarni od tego Żyda i nie mogli wywieźć. Lewin, teść Buci, sprzedawał węgiel. Był też sklep Symucha, półki waliły się od towarów. Łyszcz miał sklep, Symer miał ogromny sklep, sprzedawał farby, gips, kredę, miał tego całe magazyny i sprzedawał. Inny Żyd, Mutka się nazywał, też prowadził sklep z towarami. Na ulicy Kurowskiej były trzy sklepy.

Data i miejsce nagrania	2007-03-03, Stara Wieś
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Monika Śliwińska, Elżbieta Zasempa
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"